

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 23 Februarii 1776. Fredagen. No: 16.

Bötheborgs Allehanda.

Från Holland af d. 4 Febr. Til at afflära communication Colonierne imellan
Sov och hålla de smärre Americanke Fartyg och Kapare, på floderne och de grun-
dare watten, har Engelska Regeringen låtet hyra åtskillige små handels-stopp på
Thamisen, som ej sitta djupare, än högst 11 a 15 fot, hvilka, med 4 pundige Ca-
noner och Soldater försedde, komma at öfwerfändas. Gen. Congressen i Phila-
delphia har påbudet en allmän Tacksägelse-dags firande d. 25 Jan., för Ameri-
caniska wapnens framgång. Invånarne i Colonierne hysa den ald öfversta wårnads
och tillgifwenhet för bemalte Congress och Des ledamöter, hvilka de kalla Sim-
melens utkorade och månniskolagets Rydsänglar, m. m. Inledertid är det
fant, at denna Congress uti alla hincils tagne steg låtet framlysa den största Höfhet
och moderation, såsom då den, uti sit beslut af d. 6 Dec. at, emot Kongl. Decla-
rationen af d. 23 Augusti, bruka Lex Talionis, eller wedergålnings Rätten, til slut
säger, "at Deras affligt aldrig är at fördubbla det onda, utan at förekomma det.
Den olyckan, at Bröder och Syston, uti en så onaturlig twist, stola utgjuta hvars
annas blod, worde wara nog. Men skulle det fallet yppa sig: (nämligen at Singels-
männen med hårdhet affstraffa deras fångar) så se wi oss, fast med alrakänbara-
ste smärta nödgade at försara på samma sätt å wår sida." Et bewis af sagtno-
digt tänkefått är åfwen det, at Kapare-Commendanterne sådt befallning, så mycket
mögeligt är, afböja blodsutgjutelse. I manna minne har aldrig hafwet waret så
tilfruset utan för Holländska kusten som nu. Öfwer den så kallade Söderfön har man
både gådt och lört. Man är i mycken frugtan för et af de Östindiska steypen, som
här ligger infruset, så wäl som för dämningarne hvilka man tror taga stada af isen.
Düwer-Rhen d. 1 Febr. Uti Schweiz har fallet så mycken snö at wilddju-
ren kommet fram til byarne, i brist af uppehälle, och småfogel til myckenhet besun-
nets dödd, förmodeligen af hunger. (om owanlig winter och snöfakt berättas och ifrån
flere orter. Donau har waret starkt tilfrusen wid Wien, och Seine wid Paris har
åfwen waret lagd.) Uti Ungern hafwa människor och boskap fruset sig ihjäl.
Szanau d. 5 Febr. De til Englands tjenst ämnade Hefste troppar, 12000
man, äro nu uti en corps församlade.

Från Ryssland af d. 27 Jan. Om Ryssland är et Rike, som sent blifwet ci-
viliseradt, så är det åfridigt, at Det igenom de snabbaste steg hunnet up til sin när-
warande högd. Grunden dertil lades wäl af Peter den store; men så har och wår
nu regerande Keisarinna fullkommat Des stora planer. De tid efter annan insmug-
ne misßbruk wid Administrationen äro ur wägen rögd, och ordning stadgad uti alt.
Wetenskaper, handel och konsterna äga uti Henne deras isfrigaste Besordrarinna. Alla
förordningar, som utkommet i dessa ämnen, äro uti en särskild bok sammansatta
de, hwarförutan, som bekant är, en ny Lagbok, et werk som altifån är 1766, o-
agtadt trigsöreligheterna, i hela 10 åren, blifwet fortsatt; snart winner sin fullbor-
dan. Europa låter altså innan fort så döma om et arbete, som ädrager sig både
samtidens och efterwerldens förundran. Criminal-Justicen, hwilken framsför alt
behöfde reformation i Ryssland, är i synnerhet på en den aldräwisaste och förnustis-
gaste för inwättad.

Marstrand d. 20 Febr. Häriänte följer en förteckning på de bår i hamnen vinterliggande Skepp. Adrian Freyt, lastad i Klådesholmen med sill för Norrköping, Joh. N. Gangeur kommen ifrån Amsterdam, bestimerad til Helsingfors med styckegods, Carl Gustaf Bergholm, kommen ifrån Dwika til Odres med Salt, Lars Berlin, lastad härstädes med sill för Norrköping, Magnus Blombek lastad i Klådesholmen med sill för Stockholm, Thomas Paulson Van Ness ifrån Amsterd. til Windau med styckegods, Lieutenant Pehrman med Kron-Jagten Swanen.

Förslidet års Sill-sälning här i Staden är, infaldad Sill 26547 Tunnr, kokad Fran allenast 2 Fat, Exporterad Sill i Höstas 8998 Tr, Spaniskt salt i behåll 820 Tr, Cagliari d:o 220 Tr, Franste d:o 200 Tr. Fångad Sill med Stadens wader 8164 Tunnor.

Alla sjotar rundt omkring oss, och äfwen så länge man kan ögna ut åt stora hafswet, ligga ännu och äro starka, at dagl. tillförset allestädes ifrån ster, eburu tðwäder en 14 dagar bortåt continuerat.

Udewalla d. 16 Febr. Til Hr. And. Zettersten. Då ryktet om M. H:res offryntade Gudsfuktan och exemplariska lefwerne trängt sig alt hit til Staden; hade jag så mycket mindre förmodat M. H:re kunnat så wrängt förtyda den af mig i Götheborgs Allehanda in'örda berättelsen om det, i Strömsstad anlagda Frankoferi och Sillröfveri. Jag kan dock ej förnä mig antaga, det sedt med berädt mod och stadgade usfår: twertom, jag anser M. H:re ändock för eu sann G:iffen, som af öfwerfing kunnat falla i synd mot ättende Budet, hwilket jag wil tro ej fallit M. H:re ut minnet. Den ahwerande wet, at hwarfen galla eller afundsuka waret driffstäder til den i berörde Wefokriste insörde berättelse, så mycket ombjeligare, som jag ej wetat, hwilka i besagde inrättning waret deltagande; än mindre har den kunnat wåra, at förringa godheten af Hr. Bagges röfka sill, den jag äfwen så litec sedt, som jag kånner honom per'önligen. Af hans almänt bekanta nit för Nilet gagnande inrättningar bör jag dock suta, det han med någe stulle anse sillröfningens förbättring; ty, när som jag hört, deß således tilredda sill på hellswa Angland kan affättas, hwarest dock den bästa skal tilwerkas, med hwad sågnad stulle han icke antaga et förbättrade fått däruti, hwarmedelst den gånfka betydliga winst, detta Land på sin röfka sill af andra Nilen drager, stulle helt och hållet kunna falla i Swenska händer. Jag hoppas M. H:re i synne het och Hr. Bagge dernåst låra finna sig satisfierade med denna min förklaring, önsandes Den Nådige Guden wille bewara M. H:re för fall i sina Christendoms skyldigheter hadanester, samt at alla människor, genom Hans Nåd måtte finna och kånna swaggelsen af et sällst hjerta.

Af ömhet för dem blöddande.

Österplana Prästegård på Kinnekulle d. 13 Febr. Til Herrar Naturkunnigas grenfning, lemnas följande besynnerliga händelse: Den 29 siffledne Novemb. kaflade en ko i min ladugård en dödfödd kalf; kreaturet gaf sig härwid ej det ringaste, utan åt och drack, samt war lika tjok som tillföre. Efter några wectors förlopp befans, til allas förundran, hon ännu wåra med kalf. Det skedde, at hon d. 8 dunnest swambar en stor och frist awigkalf, som ännu lefwer.

M. S. = = =

Slutet af Recension ifrån föreg. Numer.

Det är de redan underwisade Döfwe och Dumbe, som handleda Lärlingarne i dessa saker; Nåstkaren self gifwer dem begrepet och förståndet af orden. Om Han wil låta Lärlingen begripa meningen af ordet jag bår, lågger Han et finger af wånstra handen på ordet jag, sedan med samma finger af den högra petar Han på

sig self, eller står sig för bröstet; äntel. lägger Han fingret på ordet bår, och tager med det samma en stor Bif, bår den samma antingen under armen, eller i rock-Rörret, eller ock på ryggen, och går med den samma fram och tillbakas i en ställning, som gifver tillkänna, at Han känner sig betungad. I likhet med denna operation, och enligt ordets betydelse förhåller Han sig med ordet Du bår, o. s. w. Man ser häraf, huru det är möjligt, at af dessa metodiska teken sammansätta et allmänt språk, med hvars tilhjelp folk af alla nationer skulle kunna wäl förstå hwarandra.

Sättet at göra metaphysiska ideer begripeliga för Döfwe och Dumbe, är jäm-wäl mycket finteligt. Han låter dem til ex. med lätthet fatta och förstå ordsaken, hwarföre de intet kunna höra, hwartil likwäl fordras många anstalter, at utmärka för dem lufcen, hörslen, ljudet m. m.; men Han har likwäl gått förunderl. i land dermed. Det fordras at äga seltwa Boken til hands, för at i alt rätt förstå, huru Författaren går til wäga i sina underwisingar. Werket utmärker sig igenom otaliga qwicka saker, och när man läst det med este-tankta, måtte man förundra sig öfwer Methodens lätthet och ensaldighet. Journal des Sciences & des beaux arts.

Götheborg. Den 5 demes hade Wetenkaps och Witterhets Sällskapet ordentelig Sammankomst, då ibland andra förehasda göromål, följande Herrar blefwo til Ledamöder utwalde, näml.: Vice Lectorn, Köhler, i Linkö. ing. Commminister Lanner, i Carlshamn, Adjunct. wid Academien i Lund, Lidén, Professor Kästbom, i Upsala, Commissions Secret. Ingman, i Dresden. Cammarherren Gref Gyllenborg, i Stockholm, Rikshistoriographen Schönberg, dito, Justitiä Cancell. Liljestråle, dito. Archiat. Engelhardt, i Götheborg. Academ. Secreter. Flygare, i Upsala, Medic. Adjunct. Doct. Åræll, dito.

Från Götheborg äro följande Waror nåsfl. år 1775 til Utrikes orter utskypade: 100857 Skepp:d, 17 Lipp. div. ord. Stångjärn, 6570 Sk:d 15 L:d div. Finare Järn och Smide, 717 Skepp:d Stål, 5 Sk:d div. Koppar, 369 Sk:d 8 L:p. Spil, 353 12 L:p. Lun, 35 5 L:p. Pottaska, 27306 Tolfser Bräder, 73966 Tunnor Saltad Sill, 455 Tun:r Rökte dito; 1917 Fat Silltran, 133 Fat Hwalfsitt Tran; 69 Sk:p. 2 L:p 16 M:r Lin, 144 Centner kruk; 5087 Tunnor Håg, 1984 Tun:r Korn, 117 Tun:r Hret, 307 Tun:r Hafra; 425 Tun:r Sjåra, 48 Tr Beck, 12 Tun:r Cement, 110 Tun:r Enebår, 14 Tr Rödferga; 3449 alnar Segelduk, 78 st. Spicor, 35 et halft dug. Åstrån, 168 dug. Balsor, 15 st. Worb, 11 dug. Solar, 100 Tun. Scentol, 479 Am:r Brånwin, 209 Am:r Win, Ost-Indiska Warer för wårde Dat. S:mt 5,0560:2: 30.

Åsven äro til Utrikes orter 20628 Tunnor saltad Sill affände.

Zogården på Hisingen d. 18 Febr. För några dagar afled här, Fröken Reuus, i ganska hög ålder, wist öfwer 90 år. Framdeles skal lemnas en kort Biographie öfwer detta Fruntimmer, som waret allmänt wördadt och älskadt här omkring.

I morgon prädika uti Domkyrkan, Ottesången, Stads-Communist. Hr. Mag. Nordblom, Högmåkan, Herr Doct. och D.m-Prebsten Ekebom, Åstonsången v. Past. Hr. Hummel.

I Christinå eller Tyfka Kyrkan, Högmåkan, Kyrkoherden Herr Mag:r Drag, Åstonsången, Hr. Kyrkoherden Müller.

I Guarнизон's Kyrkan, Högmåkan, Herr Regements Past. Grimbeck, Åstonsången, Pådagogen Hr. Forsander.

Windens förändring: Den 20 vinden Sydlig, den 21 Sydwest, den 22 West-Sydwest. Alla dessa dagar har det waret ostadigt wäder, med rågn, snöglopp och blåst.

Wexel-Cours d. 21 Februarii.

London	72	=	=	=	Dal. R.mt.
Hamburg	69	=	=	=	Mark R.mt.
Amsterdam	64	tresjerdedels	a	65	Mark R.mt.

Kundgörelser.

Götheborgs Stads och Stifts Matrifel, för innewarande år, med några och tjugu Ariclar förmerad, har i dag utkommet af Wahlströmska Tryckeriet, och sälles där hästad för 1 Dal. S.mt.

Hos Herr Johan Burman, som nu bor hos Fabriqueuren Albrecht Starman, på Rödymans gatan, finnes, utom diverse sorter Tapeter, extra godt och utwalt Hvetemjöl, samt hwita och gröna Arter af bästa slaget, för billige priser til köps; som til hogade köparens esterrättelse lemnas.

Til innewarande månads dragning efterlyses härigenom 2:ne st. förkomne hela Lottsedlar uti Halmstad Stads publice bygnaders Lotterie, under N:o 3065 och 3069; och lösas utgaktig wedergållning til den, som nämnde Lottsedlar kan tillrätta skaffa. Kunnandes defutom inget utan rätta ägaren sig af dem berjena, i fall någon winst skulle utfalla. Götheborg d. 19 Febr. 1776.

Joh. Seidenzoppf.

Til Grönlands Compagniets nu snart förestående Expedition med Fem Stepp, på Hwalsk-fånge under Grönland, antages alla dagar erfaret Sid-solk, och kunnade, som dertil äro hugade, sig hos Capitain Carl Magnus Stolpe i Majorne annåla.

Utur et hus här i Staden, är, för 14 dagar sedan, en aflång och i nyare smaten cifererad Silfwer Caffeanna af 93 lod bortskulen. Den som samma Caffeanna tillrätta skaffar, eller uplåter tjuswen, skal dertill få i wedergållning 100 Dr. S.mt, då sådant hos utgifswaren af denna tidning tillkänna gifwes; skolandes och angifswarens namn, om så åskundas, förtigas.

Wid nästa Påst åskundas emot hyra så tillräda 3:ne Sängkamrar och en Sahl med sängkläder och nödiga meubler, för 3:ne hederliga Ungkarlar; widare muntligen der detta utgifwes.

En Berjent, som i flere år tjent wid Handel uti förre Städer, och är wan wid resor, samt kan uppe hederliga bewis om sit upförande, åskundar Condition hos någon utaf Herrar Handlaude; swar utbedes med första der detta Blad utgifwes.

Hos Bengt Gustaf Björck, är i Commission inlemnadt extra fint och godt hvetemjöl, som sälles uti fierdingar och lispundstals til billigt pris.

Åtskillige Tillverkningar, bestående af Diverse sorter Lin-Blår och Bomullsgarn, Bomulls- och Ule-Tygger, Ull-garn, Strumpor, Tråd af åtskillige Couleurer, Bomulls-wekar, Stäpp-garn, Wöskor och Wantar, Dräll och Blåvgarns-wäf, m. m.; warda, nästkommande Måndag, eller den 26 dennes kl. 10 föremiddagen försauktionerade på Arbetshuset, eller i stora Stenhuset, hörande til Stadens Baraquehus byggnad.

N:o 17 utkommer nästkommande Tidag.